

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou věci

žalobce: V. T.

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 31. 1. 2017, čj. OAM-498/ZA-ZA11-VL16-2016

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Napadené rozhodnutí a vymezení věci

1. Žalobce se včasnou žalobou podanou soudu dne 1. 3. 2017 domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto tak, že žalobci se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zák. č. 325/1999Sb., o azylu, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje. Žalobu odůvodnil následujícím způsobem.

Shrnutí žaloby

2. Žalobce na úvod žaloby obecně sdělil, že správní orgány nepřihlédly ke všem okolnostem daného případu a nezjistily stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Má za to, že splňuje podmínky § 12 a § 14 zákona o azylu. Rovněž tak případně i § 14a zákona o azylu, neboť mu po návratu hrozí nebezpečí vážné újmy. Tato tvrzení podpořil odkazem na právní řád ČR včetně čl. 6 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

3. Poté žalobce zopakoval skutečnosti, které uvedl v azylovém řízení a v předcházejícím řízení o správním vyhoštění. Uvedl, že při návratu na Ukrajinu mu hrozí povolání do armády, což je v rozporu s jeho vnitřním přesvědčením a svědomím. Má strach z vojenské situace a válečného konfliktu na Ukrajině. Vojenskou službu neabsolvoval, při jejím odmítnutí mu hrozí trestní stíhání.

4. Na Ukrajině po většinu svého života nežil. Na území ČR pobývá téměř 20 let, přišel se svými rodiči. Absolvoval zde školu, v ČR je adaptovaný a má zde rodinné vazby. Žije s matkou a nevlastním otcem, občanem ČR. Jeho legální pobyt v ČR skončil k 18. 6. 2016 poté, co mu byla zamítnuta žádost o sloučení s rodinou. Obdržel výjezdní vízum, žádost o azyl je tak jedinou možností, jak zůstat v ČR. Legální pobyt v ČR by se snad mohl pokusit zařídit ve své vlasti podáním žádosti zastupitelskému úřadu, tam se však obává povolání do armády. Správní orgán měl přihlédnout k tomu, že v ČR vyrůstal od 8 let.

5. Dále uvedl, že má obavy z pronásledování (ust. § 12 písm. b) zákona o azylu) na Ukrajině, neboť ví od své babičky, že je dvakrát hledali nějací muži s příkazem k nástupu do vojenské služby (poprvé v lednu 2016). Musel by narukovat a byl by poslán bojovat na východní Ukrajinu. Ukrajinská Ústava umožňuje odmítnout výkon vojenské služby pro rozpor s náboženským přesvědčením občana, nikoli však z důvodu svědomí. Poukázal na to, že možnost odmítnout vstup do armády nebývá respektována.

6. S ohledem na uváděné důvody se domnívá, že je u něho naplněn důvod pro poskytnutí humanitárního azylu dle § 14 zákona, pokud nebude uznán důvod dle § 12. Odkazuje na své výše citované vazby na rodinu a přátele v ČR. Návrat na Ukrajinu by byl zásadním zásahem do jeho práva na rodinný život.

7. Při návratu mu hrozí vážná újma (ust. § 14a zákona o azylu), a to ohrožení života civilisty z důvodu vnitřního ozbrojeného konfliktu. Nemá důvěru v právo v zemi svého původu. Poukázal na porušování práv spravedlivého procesu s jednotlivci obviněnými z příslušnosti k ozbrojeným skupinám. Upozornil na aktuální informace Úřadu vysokého komisaře OSN z 9.12.2016 o situaci na Ukrajině. Skutkový stav nebyl dostatečně zjištěn, žalobce navrhl, aby soud žalované rozhodnutí zrušil.

Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě prakticky odkázal na žalované rozhodnutí a navrhl, aby žaloba byla zamítnuta. Uvedl též, že žaloba působí účelově, neboť žalobce o azyl požádal v době, kdy mu reálně hrozí nucené vycestování. Azyl nelze zaměňovat s jinými legálními formami pobytu. Odmítl azylovou argumentaci přednesenou žalobcem v žalobě.

Replika žalobce

9. Žalobce v replice ke stanovisku žalovaného odkázal na starší rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, ze kterého se podává, že trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby (týká se Alžírsko – pozn. soudu) může za jistých okolností založit relevantní obavu pronásledování. Účast v armádě a potažmo ve válečném konfliktu odmítá proto, že by mohl být nucen páchat válečné zločiny, resp. porušovat válečné právo. Opakuje svoji vazbu na ČR a uvádí, že nemá jinou možnost jak legalizovat svůj pobyt v ČR. Má veškeré vazby v ČR a nikoli na Ukrajině.

Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud v řízení vedeném podle ust. § 65 a násl. zák. č. 150/2002Sb., soudní řád správní, přezkoumal v mezích žalobních bodů žalované rozhodnutí, přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům.

11. Předně krajský soud konstatuje, že žalované rozhodnutí není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů nebo nesrozumitelnost či netrpí jinou vadou (§ 76 s.ř.s.), výrok v dané věci o neudělení mezinárodní ochrany odpovídá platné právní úpravě a v odůvodnění byly uvedeny veškeré důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů (§ 68 odst. 3 zák. č. 500/2004Sb., správní řád, v platném znění). Jak vyplývá ze správního spisu a z odůvodnění žalovaného rozhodnutí, jako podklady pro rozhodnutí a hodnocení důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany blíže popsanych v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dále k pohovoru o udělení mezinárodní ochrany ze dne 1. 6. 2016, byly aplikovány žalovaným v potřebném a dostatečném rozsahu příslušné konkrétní podklady, které byly dostatečnou oporou pro zmíněný výrok žalovaného rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Žalobce v podstatě v žalobě zopakoval svůj „azylový příběh“ a neztotožnil se s odůvodněním žalovaného rozhodnutí, když podle jeho názoru splnil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Proto je pro posouzení podstatné, jak se s uvedeným „azylovým příběhem“ vypořádal žalovaný v žalovaném rozhodnutí.

12. K rozsahu samotného přezkumu napadeného rozhodnutí v souladu se zásadou plné jurisdikce (tzv. „plný přezkum“) je třeba obecně uvést následující. Zásada plné jurisdikce je promítnutím práva na spravedlivý proces zakotveného v čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tedy práva na to, aby věc žalobce byla projednána před nezávislým a nestranným soudem, který by měl úplnou jurisdikci. Sám žalobce na toto ustanovení Úmluvy poukazuje.

13. V rozsudku ze dne 20. 10. 2015 ve věci č. 4037/10 – Fazia Ali v. Spojené království Evropský soud pro lidská práva však uvedl, že pojem „úplný přezkum“ však není vykládán doslova a Soud (zde míněno ESLP) se v zásadě spokojí, bude-li přezkum dostatečný (sufficient review). Je třeba též přihlídnout ke specifčnosti řízení ve správním soudnictví, v rámci něhož může být skutkový přezkum v zásadě omezený a odvolací soudní orgán se může zaměřit spíše na přezkum předchozího řízení než na přijímání skutkových závěrů. Z článku 6 Úmluvy tak nevyplývá právo na přístup k soudu, který může nahradit názor správního orgánu svým vlastním názorem; v této souvislosti Soud (ESLP) zdůrazňuje, že musí být respektována rozhodnutí správních orgánů založená na vhodnosti (expediency), která jsou mnohdy přijímána ve specializovaných oblastech práva, jakými jsou např. územní plánování, ochrana životního prostředí či regulace lovu (např. Bryan proti Spojenému království, č. 19178/91, rozsudek ze dne 22. listopadu 1995, § 47). Při posuzování dostatečnosti soudního přezkumu je podle ESLP nutno posoudit

- (i) pravomoci příslušného soudního orgánu,
- (ii) oblast, jíž se rozhodnutí správního orgánu týká, a to zejména z pohledu, zda obsahuje posouzení otázek vyžadujících zvláštní odborné znalosti,
- (iii) míru správního uvážení, kterou v dané věci příslušné správní orgány mají,
- (iv) způsob, jakým bylo rozhodnutí přijato, zejména z pohledu záruk, které měli účastníci správního řízení k dispozici, a
- (v) obsah sporu včetně rozsahu soudní žaloby. Soud proto musí přezkoumat právní zakotvení soudního přezkumu jako celek, včetně procesních záruk, které účastníci řízení mají k dispozici, a ověřit, zda byly skutkové okolnosti v řízení jako celku náležitě přezkoumány.

14. V daném řízení týkajícím se žalobce V. T. soud v rámci svého přezkumu ověřil, že shora uvedené podmínky pro naplnění spravedlivého správního řízení byly splněny. Žalobce měl dostatek možností se se správním spisem seznámit, účastnit se na řízení, byl s postupem správního orgánu v průběhu řízení seznamován. Účelem soudního přezkumu tak je zaměřit se spíše na přezkum předchozího řízení než na přijímání nových závěrů. V soudním řízení je prostor ke skutkovému přezkumu věci toliko v omezeném případě, kdy by správní orgán postupoval v rozporu s oprávněnými zájmy účastníků, např. pokud by krátil nedůvodně jejich procesní práva, aplikoval nesprávně zákonné předpisy, atd. Skutečnost, že správní orgán rozhodne tak, že návrhu žadatele nevyhoví, není výrazem nerespektování práv žalobce.

15. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

16. Podle § 14 téhož zákona jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

17. Podle § 14a odst. 1 téhož zákona se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

18. Podle § 14a odst. 2, písm. c) téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

19. V rozsudku ze dne 14. 7. 2017 čj. 2 Azs 119/2017-39 Nejvyšší správní soud uvedl, že: *„institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu), a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území České republiky není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005–43).“* Správní soud v tomto ohledu konstatuje, že stěžovatel přicestoval naposled na území České republiky dle svého tvrzení v roce 2013, přičemž o udělení mezinárodní ochrany požádal až dne 29. 5. 2016.

20. S ohledem na obsah žaloby a azylový příběh žalobce popsany v žádosti o azyl soud již shora uvedl, že pro posouzení je podstatné, jak se s uvedenými „azylovým příběhem“ vypořádal žalovaný v žalovaném rozhodnutí. Cílem a výsledkem soudního řízení nemá být opakované uvádění závěrů, jejich rozvádění či vysvětlování již jedenkrát správním orgánem vysloveného. Stěžejním důvodem k podání žádosti žalobce o mezinárodní ochranu v České republice a jeho neochoty vrátit se zpět na Ukrajinu je vojenský konflikt (válka) na Ukrajině, s tím související doručování povolávacích rozkazů a následně tvrzená povinnost vykonat vojenskou službu. To ostatně ani žalobce v žalobě nezpochybnil. Takový důvod však sám o sobě ani ve spojení s rodinnou situací žalobce bez dalšího nemůže obstát jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany.

21. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nejprve správně dospěl k závěru, že nebyly splněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, tj. že žalobce by byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, když žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že žalobce vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantně perzekuován. To ostatně ani žalobce v žalobě nezpochybnil.

22. Rovněž nebyly dány důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, podle něhož se cizinci udělí azyl „bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých

politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství ve státě jeho posledního bydliště“. K závěru, že i podle tohoto ustanovení zákona o azylu nejsou dány důvody pro udělení azylu, uvedl žalovaný následující argumentaci – shrnuto:

23. Snaha vyhnout se nástupu vojenské služby není dle označené judikatury relevantním azylovým důvodem. Odkázal přitom v rozhodnutí na obsah a výklad Ženevských konvencí a dalších mezinárodně relevantních sdělení úřadů ve věcech uprchlíků (str. 4 rozhodnutí). Citoval rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 508/97, který se zabýval argumentací vojenskou službou. Za strach z pronásledování nelze považovat obavu z trestního stíhání v případě dezerce. Žalobce má možnost se nástupu do armády vyhnout nepřevzetím povolávacího rozkazu (sám žalobce uvedl, že povolávací rozkaz mu doručen nebyl). Žalovaný vcelku správně v odůvodnění rozhodnutí (str. 5 citoval z konstantní judikatury kasačního soudu, která se otázkou obav z nastoupení vojenské služby – též na Ukrajině – a její azylovou relevancí opakovaně zabývala.

24. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 7. 2017, čj. 2 Azs 119/2017-39 uvedl: „... k otázce odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby vyjádřil v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004–49 tak, že „[o]dmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.“ Samotné odmítání vojenské služby tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Branná povinnost je totiž sama o sobě zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany.

Co se pak týče posouzení samotného konfliktu na Ukrajině, Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008–68, v němž byl vysloven závěr, že „v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobením vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“

Na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá. Rovněž tak nelze odhlédnout od skutečnosti, že místem pobytu stěžovatele na území Ukrajiny byla Zakarpatská oblast, která je v západní části země a v místě zásadně vzdáleném od konfliktních oblastí, přičemž je všeobecně známo, že západní část Ukrajiny nebyla vojenskými událostmi jakkoliv přímo zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde stěžovateli, popřípadě jeho rodině, hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy.“

25. Snaha ukrajinských orgánů či složek doručit případně žalobci povolání k nástupu do armády nemůže být považována za obavu před pronásledováním. Soud k postoji žalobce uvádí, že z ryze lidského a osobního hlediska mladého muže lze chápat jeho obavy (jest však otázkou, zda jsou odůvodněné) z možného povolání do armády a následné nutné účasti ve vojenském konfliktu. Bylo však již poukázáno na starší a stále v dnešní době aktuální rozhodnutí soudů, ve kterých je deklarováno, že výkon vojenské služby je občanskou povinností. Pokud stát nespolehá na profesionální armádu, nelze na vojenskou službu rezignovat. Do důsledku převzatý postoj žalobce by znamenal, že by všichni jemu obdobní muži vycestovali v případě konfliktu z Ukrajiny a mohli žádat o azyl. Takové pojetí jednání a azylového práva by se však zcela míjelo s jeho účelem.

26. Pokud žalobce poukazoval v replice na rozhodnutí NSS ze dne 9. 6. 2008, čj. 5 Azs 18/2008 – 83 a dovozoval z něho oprávněný strach z pronásledování (uváděl též rozhodnutí SD EU ve věci C-472/113 ze dne 26. 2. 2015), tak jeho odkaz na rozhodnutí NSS není případný. Jednalo se v něm o zcela jinou situaci tzv. alžírských branců, kteří v důsledku svého odlišného etnického původu mohli tvořit samostatnou pronásledovanou sociální skupinu ve smyslu azylového práva. Žalobce nic takového ve svém případě ani nenaznačuje. Uvedenou právní argumentaci snesl až v průběhu soudního řízení. Rovněž tak až v průběhu řízení pouze obecně odkazuje na to, že válčící strany porušily válečné právo. Uvádění těchto skutečností soud považuje paušalizující a nikterak podložené ve vztahu k tvrzeným obavám žalobce.

27. Soud přitom konstatuje skutečnosti obecně známé, např. zpravodajství běžně dostupných médií, že není žádný důvod domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnosti situace panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena, rozšířil i do dalších částí země. Konkrétně se jedná o ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v části Doněcké a Luhanské oblasti. Ve zbytku země je bezpečnostní situace nezměněná a zcela stabilní. Žadatel pochází z obce Kryčovo, Zakarpatská oblast, kde k otevřeným ozbrojeným střetům mezi ruskými separatisty a ukrajinskými složkami nedochází a které se zmíněná zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká. Nikdo v žádném případě nezpochybňuje tvrzení žadatele, že podle dostupných informací na Ukrajině nadále přetrvává zhoršená bezpečnostní situace, což se však v žádném případě netýká místa posledního bydliště žadatele na Ukrajině, tedy Zakarpatské oblasti. Na základě jím tvrzené probíhající mobilizace na Ukrajině nelze jednoznačně usoudit, že se Ukrajina nachází ve všeobecně rozšířeném vnitrostátním konfliktu, který by sužoval celou zemi, což ostatně vylučují i veřejně známé informační zdroje a informace, se kterými byl ostatně sám žadatel kompletně seznámen.

28. Co se týče azylových důvodů zařaditelných pod § 13 zákona o azylu, tak správní orgán správně konstatoval, že žalobce jakékoli relevantní skutečnosti neuvedl. Neuvádí je ostatně ani v podané žalobě.

29. Jinak tomu je v otázce humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákon o azylu. Zde žalobce snesl argumentaci jeho dlouhodobým pobýváním v ČR, navštěvoval zde školy, žije zde jeho matka a přátelé, vytvořil zde vazby. Jakékoli vazby na Ukrajinu nemá, pokud by byl nucen vycestovat, došlo by k zásahu do jeho rodinného života. Žalovaný s posouzením žádosti dle tohoto ustanovení vypořádal na str. 6 rozhodnutí, když uzavřel, že tento

specifický azyl není právní nárok a je udělován pouze za výjimečných okolností, které na straně žalobce neshledal. Konstatoval věk žadatele, jeho vyhovující zdravotní stav, bez jakýchkoli výjimečných okolností. Soud k tomu dodává, že závěr žalovaného je v souladu s konstantní judikaturou kasačního soudu, která setrvale stojí na stanovisku, že rodinné vztahy žadatele o azyl (ani ve formě manželství s občanem ČR či soužití s nezletilými dětmi) nemohou být bez dalšího důvodem pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, a to proto, že institut azylu pro tyto účely neslouží (viz bod 19. shora).

30. K otázce humanitárního azylu soud odkazuje na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2017, čj. 2 Azs 119/2017-39, kde se uvádí: „Co se týče humanitárního azylu, Nejvyšší správní soud upozorňuje na ustálenou judikaturu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je tedy otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze například zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“ (viz usnesení ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Azs 15/2011-77)“. Dále lze odkázat na body 10. až 13. v úvodu odstavce citovaného rozsudku NSS.

31. Ke shora uvedenému je třeba uvést, že správní orgán úvahu provedl, relevantní azylové důvody neshledal. Situace žalobce a jeho tvrzeného rodinného života v ČR je vcelku specifická, avšak její řešení nevede přes udělení nepřipadného humanitárního azylu (viz shora). To ostatně správní orgán žalobci sdělil. Žalobce však argumentuje svévolně svoji neochotou a obavou (avšak azylově nerelevantní) cestovat na Ukrajinu i za účelem vyřízení pobytových formalit.

32. Pokud jde o tvrzené azylové důvody doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, tak s těmito se žalovaný dostatečně vypořádal na stranách 6 až 9 napadeného rozhodnutí, včetně zdůvodnění a citací podkladů a zpráv lidskoprávních organizací. Není smyslem přezkumného řízení soudu argumentaci žalovaného rozhodnutí opakovat. Žalobce nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu tvrdí v žalobě a spatřuje v tom, že mu jako civilistovi hrozí v důsledku vnitřního vojenského konfliktu ohrožení života. K tomu žalovaný uvádí, že žalobcem opakovaně uváděný nechtěný výkon vojenské služby nelze považovat za možnou vážnou újmu s ohrožením života ve smyslu citovaného ustanovení zákona o azylu. Ženevské konvence uznávají za legitimní stanovení povinnosti vykonat vojenskou službu a případně i trest za její nevykonání. Nic

nenasvědčuje tomu, že by žalobce byl po návratu na Ukrajinu postihován za to, že podal žádost v ČR. Dále žalovaný přiléhavě argumentoval ohraničeností a odlehlostí vnitřního válečného konfliktu od bydliště žalobce.

33. K neodůvodněnosti shora naznačené argumentace žalobce podřaditelné pod § 14a citovaného zákona u ukrajinských žadatelů o azyl s domácím pobytem na západní Ukrajině, typicky zde v Zakarpatské oblasti, se opakovaně vyjádřil Nejvyšší správní soud. V této souvislosti soud odkazuje na rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008–68, v němž byl vysloven závěr, že „v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ Na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá. Rovněž tak nelze odhlédnout od skutečnosti, že místem pobytu stěžovatelky na území Ukrajiny byl Žydačivský okres ve Lvovské oblasti, který je v západní části země, a tedy není ozbrojeným konfliktem dotčen. Nejvyšší správní soud proto nepovažuje poukaz stěžovatelky týkající se vnitřních nepokojů na východní Ukrajině za přiléhavý, neboť je obecně známo, že západní část Ukrajiny nebyla vojenskými událostmi nijak zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde stěžovatelce hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu.“ Žalobce má pobyt v obci Kričovo, Ťačivský rajón, Zakarpatská oblast, tedy v oblasti vzdálené přes 1.000 km vzdušnou čarou od města Doněck.

34. Pokud by měl soud připomenout stanovisko žalovaného, tak ten se otázkou poskytnutí doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 zákona o azylu a § 14a odst. 2 zákona o azylu řádně zabýval. Správně žalovaný konstatoval, že „Nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by byl jmenovaný na Ukrajině vystaven skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo fyzického nebo ponižujícího zacházení nebo trestání.“ K tomu žalovaný správně uvedl, že žalobce neměl žádné potíže se státními orgány ve své vlasti, nebylo proti němu vedeno trestní stíhání, nesetkal se s potížemi s ukrajinskými státními orgány či bezpečnostními složkami. Znovu žalovaný správně opakoval, že ani nutnost vykonávat vojenskou službu nelze vnímat jako vážnou újmu, neboť „ta je jednou z nejzákladnějších státoobčanských povinností a stejně tak nelze za vážnou újmu považovat případný postih, kterému by žadatel byl vystaven v případě odmítnutí nastoupit k jejímu výkonu“. Žalovaný též opětovně zopakoval informace získané z příslušných podkladů, tj. zejména z Informace MZV ČR ze dne 21. 5. 2015, podle které ukrajinská legislativa neumožňuje postih neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu a dlouhodobě pobývajících občanů Ukrajiny v zahraničí. Zároveň žalovaný vycházel z dalších dostatečných podkladů, i ze zprávy Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze září 2015, z nichž vyplývá, že ozbrojený konflikt neprobíhá v místě bydliště žalobce a že tedy žalobci nehrozí v případě návratu na Ukrajinu

skutečné nebezpečí vážné újmy. Proto správně žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nevznikl ani nárok na udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

35. Soud má za to, že rozhodnutí žalovaného je správné a ve svém odůvodnění dostatečné k důvodům uváděným žalobcem, až téměř vyčerpávající. Rodinná situace žalobce je specifická, to již soud shora konstatoval, nicméně řešení situace žalobce toužícího po legálním pobytu v ČR nevede přes poskytnutí azylu. Nadto, žalobce je dospělý muž, občan Ukrajiny, od počátku jeho zletilosti, či dříve, mu muselo být známo, že jeho legální pobyt v ČR je otevřenou kapitolou, kterou je třeba mít na paměti. Pokud již není osobou závislou na matce, občance Ukrajiny, benefity zákona o pobytu cizinců se na něho nevztahují.

36. Soud tak uzavírá, že žalovaný přihlédl pečlivě ke všemu okolnostem případu žalobce a zjistil náležitě stav věci, soud se nemohl ztotožnit s názorem žalobce prezentovaným v žalobě. Žalobce byl seznámen s podklady k rozhodnutí a nic k těmto nenamítal (protokol z 19. 8. 2016).

37. S ohledem na shora uvedené, soud žalobu nepovažuje za důvodnou, a proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s.ř.s.).

Náklady řízení

38. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když neúspěšný žalobce neměl právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému žádné náklady řízení podle obsahu spisu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 2. února 2018

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce

Za správnost vyhotovení: